

Hållbarhetsutskottet 200617

Uppdrag om utredning och plan för stadsodling och skolträdgårdar

Att odla jorden är en konkret form av hållbarhetsarbete som alla människor kan vara delaktiga i. Det finns gott om forskning som visar på odlandets positiva effekter, både i form av hälsoeffekter för den som odlar och för ekosystemet i stort. Att odla lokalt kan också i stor utsträckning bidra till social hållbarhet. Ett större intresse och ansvar för närområdet, och en kontaktyta för grannar är några exempel. Odling är även ett sätt för barn att upptäcka matens väg från jord till bord och öka förståelse för vikten av biologisk mångfald. I en skolträdgård kan barn, elever, pedagoger och övrig skolpersonal arbeta ämnesövergripande och tillsammans och ta hand om planering, anläggning, skörd och tillagning. Det vi exponeras för som barn ligger som grund för det vi tycker om senare i livet.

Vi ser stora möjligheter till samverkan med olika aktörer, då intresset för att odla växer rekordartat. Allt fler kommuner tar ett mer strukturerat grepp om stadsodling, för att kommuninvånare och verksamheter utan tillgång till egen mark, ska kunna få möjlighet att odla. I Tyresö har vi pågående projektet odla utan trädgård, och ett nyligen påbörjat projekt inom Tyresö Bostäder, där hyresgäster erbjuds pallkrageodling i Trollbäcken. I Krusboda skola finns "Gröna rummet", där odling och pedagogisk verksamhet bedrivits i decennier. Kommunen har också tidigare erbjudit förskolor pallkragar och jord för odling.

Med det här uppdraget tar vi första steget för en kommunövergripande plan för stadsodling och skolträdgårdar. Syftet är att möjliggöra odling i olika former och i flera kommundelar, samt att fler fina skolträdgårdar ska kunna växa fram tillsammans med barn i förskola, elever, skolpersonal och andra intresserade. Genom skolträdgårdar och odlingsparker kan gröna och kreativa utomhusmiljöer skapas, med ökad delaktighet och större ansvarstagande för förskole/skolmiljön och våra gemensamma grönområden.

Kostnaderna och arbetsinsatsen för kommunen kan variera beroende på vilken form av odling som är aktuell. Vissa typer av projekt kan grundas på ett brukaravtal och därmed vara i hög grad självgående, medans andra projekt kan kräva en större insats från kommunen i form av anläggning och viss skötsel. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram olika förslag på modeller som kan tillämpas.

Stadsodlingen ska ha en rekreativ karaktär, men utesluter inte möjligheten att odlaren ska kunna sälja skörden inom ramen för hobbyverksamhet. Rent kommersiella odlingar i företagsform omfattas inte av uppdraget, det finns dock anledning att främja även sådan verksamhet. En utmaning i Tyresö är att kommunen äger relativt lite egen mark. Av den mark som kommunen äger är dessutom en stor del omfattad av reservatsbestämmelser. I arbetet med att ta fram en plan för stadsodling behöver både möjligheten att odla inom naturreservat, samt möjligheten att sluta avtal med privata markägare, analyseras.

Stadsodling och skolträdgårdar kan ge många positiva synergieffekter. Det är därför viktigt att planen för stadsodling och skolträdgårdar tas fram i samklang med övriga styrdokument så som strategin för Tyresös parker och närnatur och den kommande hållbarhetsstrategin.

Hållbarhetsutskottets förslag till kommunstyrelsen:

- Kommundirektören ges i uppdrag att utreda och ta fram en plan för stadsodling och skolträdgårdar i Tyresö kommun.